

IV. Smlouva o pojištění cizích věcí budiž považována za pojištění na cizí účet, pokud ze smlouvy zřejmě nevyplývá, že jde o pojištění zájmu jen vlastního. Při úpravě pojištění na cizí účet budiž provedena zásada, že nárok pojistný přísluší pojištěnci, dispoice však zůstává vyhražena pojistníkovi. Zájmy pojistníkovy budtež tu zabezpečeny jeho právem na přednostní uspokojení z plnění pojistitelova, zájmy pojištěncovy pak podle potřeby podmínkou jeho svolení k výplatě odškodného.

(Otakar Peterka.)

Sekce III. pro občanský soudní řád.

Předseda: Dr. Václav Hora, profesor Karlovy university; **I. náměstek:** Dr. Jiří Haussmann, pres. v. s. v Praze; **II. náměstek:** Ant. Hartmann, odb. předn. min. sprav. v Praze; **III. náměstek:** Dr. Adolf Turner, r. n. s. v Brně; **IV. náměstek:** Dr. Bohumil Krno, adv. v Bratislavě; **jednatel:** Dr. Bohumil Lanštiak, s. r. v Bratislavě.

Jednání sekce zahájil předseda prof. Dr. Hora v neděli, dne 12. října 1930 o 15. hodině v budově Státní průmyslové školy v Bratislavě. Schůze sekce konala se dne 12. října od 15. do 18. hodiny, pokračovala pak v pondělí od 8½ do 13. a od 15. do 16. hod. O otázce p. v. jednáno bylo ve schůzi nedělní a dále v pondělí od 11½ hod. do konce schůze, pondělní dopoledne věnováno otázce druhé a třetí.

O t á z k a 1.: Mají-li býti připuštěna nova v odvolacím řízení a v jakých mezích.

Práce podali: adv. dr. Ernest Ziegler, adv. dr. Alex. Bedö, v. s. r. dr. Vojtěch Schwitzer, r. fin. prok. dr. Josef Grňa a ausk. dr. Karel Gerlich.

Zpravodaj min. rada ministerstva unifikačí Karel Schrotz uvádí obsah došlých prací: Dr. Ziegler rozbírá podstatu odvolacího řízení a dochází k závěru, že řízení odvolací v podstatě jest revisí rozsudku první stolice a jeho účelem je opravit případné chyby jak ve zjištění skutkové podstaty tak i v aplikaci práva na daný skutkový děj. Jsou tu často i chyby ve skutkové podstatě, jež lze odstranit jen činností stran, novými přednesy a průvody v řízení odvolacím. Proti opačnému stanovisku, z něhož vychází c. ř. s., uvádí, že odvolání opravdové má přezkoumávali, zda rozsudek je správný a spravedlivý, tedy v první řadě, zda skutkový děj jemu za základ položený, kryje se s pravdou; odvolání dle c. ř. s. však zkoumá jen, zda soudce nepochybil při řízení sporu a rozhodování, kdežto na případné vady, jichž se nedopustil soud sám, tedy zejména na chyby stran vůbec zřetel neběře. Neobmezené připuštění novot může vésti k svévolnému zneužívání svobody takto straně dané, ale k zamezení těchto nepřístojností stačí pokuty a hlavně příslušná ustanovení o útratách. Dr. Bedö rovněž doporučuje připuštění novot v odvolacím řízení. Nikoli zásada plného odvolání, nýbrž naopak zákaz novot řízení prodlužuje a zatěžuje, protože strana z obavy, aby nebyla s přednesem či důkazy prekludována, přednáší v první instanci celou řadu věcí, které se sporem ani ne-

souvisí a činí jen tak proto, že nemůže vědět, jaké stanovisko zaujme soud, zejména soud odvolací a co bude pokládati za důležité. Toto množství přednesů je pak přítěží zcela zbytečnou, která jen zdržuje a zdražuje spory. Jako vhodný prostředek proti možnosti svévolného protahování sporů uplatněním novot navrhuje kromě útralových následků a pokut zejména to, aby byly připuštěny jen takové novoty, které strana uvede v odvolacím spise resp. v odvolací odpovědi. Dr. Schwitzer argumentuje obdobně jako oba předchozí, zejména, že přípustnosti novot je nutně třeba k vyhledání materiální pravdy. Jen novoty mohou napravit následky nedostatku právního zastoupení před okresními soudy, neúplné a vadné protokolování přednesů a podobných vad nastalých v první stolici. Dr. Grňa doporučuje připuštění novot, pokud nejde o úmyslné protahování sporů, a poukazuje na to, že nedostatek přednesů a průvodních návrhů je velmi často spoluzaviněn činností soudů a tedy i revise hledící jen k činnosti nižšího soudu má odstraňovati tyto nedostatky. Spojuje také úvahu o doporučitelnosti širšího odvolání s úvahou o obsazení soudů a doporučuje odstranění senátů z první stolice vůbec a zavedení plného odvolání. Dr. Gerlich stojí na stanovisku dosavadního c. ř. s. Úkolem soudu odvolacího nemá být nové projednávání sporu, nýbrž druhá instance jen zkoumá, dopustil-li se soud těch vad, které mu odvolatel vytýká. Plné odvolání pravidelně znamená průlom do zásady přimosti a bezprostřednosti, protože většina důkazů prováděla by se soudy dožádanými. Přináší s sebou také určitou degradaci soudu první instance, která by se jistě také projevila na kvalitě jeho práce. V připomínkách Dr. Ziegler nesouhlasí s názorem Dra Bedöho ohledně toho, že připuštění novot spíše řízení urychlí a polemizuje s názorem Dra Grni ohledně zbytečnosti senátů první stolice. Vyvrací některé vývody Dra Gerliche a doporučuje plné odvolání jako lepší záruku spravedlivého rozhodování. Pres. kr. s. Dr. Ilja Hadžega, adv. Dr. Milan Katreniak a advokát Dr. Fr. Drbohlav rovněž doporučují připuštění novot zejména s poukazem na to, že nižší kulturní úroveň obyvatel některých krajů znemožňuje dobrou přípravu sporu už v první instanci a nemožnost napravit tyto chyby v odvolání šla by příliš na úkor materiální spravedlnosti rozhodování. Závady a neúplnosti v první stolici jsou často spoluzaviněny soudcem a není spravedливо trestati strany za takovéto chyby soudců. Advokát Dr. B. Ronyai rovněž hájí plné odvolání a navrhuje omezení novot v tom směru, aby připuštěny byly jen novoty opovězené buď v odvolacím spise nebo v odvolací odpovědi. Advokát Dr. Pavel Krippner navrhuje řešení kompromisní asi toho obsahu, aby zákaz novot byl ponechán v platnosti, ale aby byl liberálně vykládán a aby bylo možno o tvrzeních v první stolici přednesených nabídnouti nové důkazy, jestliže dosavadní průvody nestačí k průkazu tvrzených skutečností. Dr. Fl. Drápal a vrch. s. r. Ant. Kodýtek jsou proti připuštění novot, protože první soud zbaven těžké zodpovědnosti, dnes jemu zá-

kazem novot uložené, nemohl by pracovati tak spolehlivě, jako dosud.

Referent dodává, že i při zákazu novot je účelno ponechat trojí instanční postup, protože druhá stolice, která přezkoumává i skutková zjištění prvního soudu, nijak není zbytečná. Pro zákaz novot mluví účelnost a rychlost řízení. Materiální správnost rozhodnutí bude vždy závislá na činnosti stran a absolutní pravda nevyhledá se ani připuštěním novot. Je správné, aby už v první instanci byl celý materiál předložen soudu. Kde bez viny stran došlo k neúplnostem, má instituce žaloby o obnovu dostatek prostředků k nápravě.

Ze všech podaných prací jde najevo, že důsledné provedení té i oné zásady přináší nejen dobré, ale také mnoho nesprávného. Je tedy nutno hledati jakousi střední cestu. Jde o to, buď vyloučit novoty, ale hledati dostatečný korrektiv proti ohrožení stran z vyloučení dalších přednesů, nebo připustiti zásadně novoty, ale vyloučiti takové, jichž pozdní uplatnění nedá se slušně ospravedlniti. Důvody pro to neb ono řešení doporučuje referent hledati spíše v praxi než v teorii a upozorňuje, že v daném případě nezáleží ani tolik na zásadě, jako na technice provedení.

Debatu zahájil prof. Dr. Hor'a krátkým úvodem, že v následující debatě se střetnou dva názory, které zdánlivě příkře stojí proti sobě. Obojí názor dá se opřítí vážnými argumenty teoretickými. Větší váhu má však jistě poznání, k jakým důsledkům přichází praxe, jež zákon provádí. Je žádoucí, aby účastníci nestranně vyslechli vývody všech debatujících, sine ira je zvážili a podle toho, co z debaty vyjde, teprve položili svůj hlas. Pro usměrnění debaty doporučuje předseda, aby se řečníci přidrželi těchto směrnic: Dnešní krise soudnictví nesmí býti pro nás vodítkem pro to či ono stanovisko. Rozhodnutí musí býti tvořeno pro poměry normální a také musí býti úkolem každého, aby přispěl k brzkému návratu poměrů klidných a pravidelných. Hesla moderní — nemoderní, pokrokový, byrokratický, rakušácký atd. jsou jen hesla, jimiž není vhodno argumentovati. U nás pracuje se pro připuštění novot argumenty, že je to system moderní a pokrokový proti zastaralému rakušáckému zákazu novot. V Německu naopak, kde léta už platí plné odvolání, ozývají se vážné hlasy vědecké proti tomuto systému a volá se po zákazu novot, jako po systému pokrokovějším. I mnohé novější soudní řády zavádějí zákaz novot, ať už ve vydaných zákonech jako Jugoslaviie, ať už v osnovách, jako Italie a částečně i Německo a Maďarsko. Hesla materiální pravdy je rovněž nutno užívatí opatrně. Materiální pravdu nezaručí ani plné odvolání a dokonce ani řízení oficiosní. Podle statistických šetření se vyskytuje žalob o obnovu mnohem více na Slovensku, kde je zavedeno plné odvolání, než v zemích, kde platí zákaz novot. — Předseda doporučuje dále, aby řečníci nepolemisovali s osnovou našeho civ. řádu soudního, protože osnova byla zatím přepracována. K tvrzení Dra Bedöho, že sjezd německých právníků z r. 1925 vyslovil se velikou většinou pro připuštění novot konstatuje, že tato většina byla 29:22 hlasů. Tvrzení Dr. Drbohlava, že co do skutkového posouzení není proti první instanci dle c. ř. s. nápravy, opravuje tím, že odvolací soud může sám znovu prováděti důkazy i doplniti řízení i průvody, ovšem jen v mezích přednesů a návrhů učiněných už v první instanci.

V debatě ujímá se slova referent min. rada Schrotz. Poukazuje k tomu, že zásada projednávací, uznávaná ve všech civilních řádech

procesních nutně předpokládá snesení a soustředění procesního materiálu. Může se to státi v kterékoliv stolici, avšak vzhledem k systému tří stolic jest nutno, aby soustředění látky se stalo ve stolici první, aby tak zůstalo druhým dvěma stolicím jen přezkoumání této látky. V podstatě jde jen o úpravu otázky, do jaké míry se mají nova připustit nebo omezit. Vzhledem k možnostem zneužití povolení novot pokládá zákaz novot za bezpečnější než jejich připuštění. Proto se vyslovuje pro úpravu podle civilního řádu soudního s omezením, že jest nova v odvolacím řízení připustiti za podmínek žaloby o obnovu. Doporučuje také připuštění novot v I. stolici po skončení jednání a po rozsudku zvláštním opravným prostředkem, řízeným na soud procesní vedle řádného opravného prostředku — odvolání. R. nejv. s. V. Č i c h a uvádí, že v praxi se nestává, že by strana zapomněla, nebo nemohla přednésti včas hlavní skutečnosti, na kterých buduje svůj nárok. Jako novoty bývají uplatňovány po většině jen okolnosti vedlejší. Při úpravě dané otázky nutno vzít ohled na procesní morálku doby. Kdyby se mohla předpokládati u procesních stran vždy dobrá vůle poctivě v první stolici vše přednésti, pak by bylo na místě plné odvolání, avšak strany, které se ve sporu obvykle navzájem zaskakují, musí se k přímosti a otevřenosti přednesu vychovávat. K tomu nejlépe slouží zákaz novot a je to výchovný prostředek, jehož se dnes nemůžeme vzdát. Řečník se proto vyslovuje pro návrh referentův, který pamatuje na náležité zmírnění příkrostití, ku kterým by tento zákaz mohl vésti. Dr. B e d ō opětuje svůj návrh, podaný v předešlé práci, aby byl zaveden systém plného odvolání s omezením podle příkladu Šu 510 c. ř. s. něm. Vrch. s. r. Dr. S c h w i t z e r se nejprve ohrazuje proti tomu, že předseda úvodem k debatě vytýčil některé body, o kterých by se nemělo debatovati proto, že s řešením dané otázky nesouvisí. Prof. H o r a na to podotýká, že chtěl jenom zameziti zbytečné debatě, zejména s osnovou c. ř. s., která byla nově přepracována a jejíž nynější znění se podstatně odchyluje od znění, s kterým ve své práci Dr. S c h w i t z e r polemizuje. Na přímou výzvu Dra Schwitzera, aby sjezdu sdělil nynější znění osnovy, prof. Hora odpovídá, že není k tomu oprávněn. Dr. Schwitzer pak v dalším na příklad prof. Hory o osnově italského civ. ř. soud. odpovídá poukazem na reakční režim této země a dále poukazuje na to, že v praxi soudů v zemích historických se nevyskytl ani jeden případ připuštění novot odvolacím soudem ani v mezích Šu 482 c. ř. s. Okr. s. Dr. S u h á k uvádí, že za své praxe, již konal v zemích historických a také na Slovensku, dospěl k přesvědčení, že není podstatného rozdílu mezi oběma oblastmi ani v poměrech hospodářských ani kulturních. Na Slovensku bylo by však těžko zavést zákaz novot již nyní, protože celý systém právní není k tomu připraven. Materiální právo není z velké části vůbec kodifikováno a tu tím snadněji se stává, že strana i při dobré vůli nemůže postihnouti už v první instanci, co po skutkové stránce je pro spor rozhodné. Ale až tyto okolnosti jednou odpadnou, bude i zde nutným zavedení zákazu novot. Adv. Dr. P a v e l K r i p p n e r upozorňuje, že řešení otázky je závislé na struktuře odvolacího řízení, zda totiž odvolací soud má zkoumati jen činnost soudu první stolice, či má-li rozhodovati též ve sporu samém. Proto navrhuje, aby při debatě i hlasování byla rozlišena otázka struktury procesního řádu jako otázka prejudiciální a navrhuje odhlasování resoluce v tom smyslu, že zásadně jest úkolem odvolacího soudu jen přezkoumati rozsudek, nikoliv též prováděti proces vlastní. Soud. rada Dr. E r b e n upozorňuje, že kauzela pokut za zneužití připustnosti novot je sice v teorii pěkná, ale v praxi selže, zejména pro těžkou dokazatelnost zlého úmyslu, nehledě ani ke komplikacím, které ve sporu nastanou vyšetřováním, zda nova byla přednesena později zaviněně, úmyslně atd. Tyto otázky znamenaly by vlastně celou řadu vedlejších procesů a řízení by se jen protáhlo

a ztížilo. Je proto proti připuštění novot. Soud. rada Dr. Haller vyslovuje své přesvědčení, nabyté za praxe v oblastech obou procesních řádů, že připuštěním novot by se zhroutil celý logický systém civilního řádu soudního. Prostředky obč. soud. por., které mají bránit zneužití přípustnosti novot, jsou nedostatečné a v praxi neuskutečnitelné. Procesní řád nesmí předpokládati lidi ideální a nesmí dopustiti, aby strany zneužívaly prostředky státu pro své zlé snahy soukromé. Proto se řečník vyslovuje pro zákaz novot s výjimkou, že nova se připouští o skutečnostech — »welche die Partei füglicher Weise nicht vorbringen konnte«. Adv. Dr. Ziegler neuznává statistická data, uvedená prof. Horou, ježto různost obou procesních řádů brání srovnání, a zdůrazňuje hledání materiální pravdy. Adv. Dr. Galla souhlasí s návrhem Dra. Krippnera, aby především se sjezd rozhodl pro revisionální nebo znovuprojednávací systém odvolacího řízení, ježto při revisionálním systému jsou nova vyloučena již z důvodů teoretických. Sám však se prohlašuje pro systém znovuprojednávací, při kterém pak lze nadhoditi otázku eventuelního připuštění novot. Adv. Dr. Antonín Švehla má znovuprojednávání sporu ve druhé stolici za zbytečné. Nutno si však předem položit při revisionální zásadě otázku, zda druhá stolice má prováděti revisi činnosti soudu první stolice a nebo revisi správnosti rozsudku první stolice. V zájmu spravedlnosti jest, aby revise tato se týkala rozsudku. Revisi činnost nevylučuje už z pojmu samého přípustnost novot. Vždyť i dnes podle c. ř. s. může odvolací soud vycházeti ze zcela jiného skutkového stavu, než instance první. Jest ovšem správným požadavkem, aby proces celý proveden byl podle možnosti už v první instanci a činnost stran, jež tomu brání, nutno stíhati. Zákaz novot je tu nejúčinnější sankcí na nedodržení povinnosti přednésti vše už v první stolici. Tato sankce však v c. ř. s. nepřihlíží vůbec k míře zavinění, resp. nedbalosti a tím je příliš tvrdá; nedodržení zmíněné povinnosti není vždy přestupkem tak těžkým, aby musilo býti vždy tak krutě trestáno. Během sporu soudce nesmí dáti na jevo svůj právní názor, následkem toho strana musí zbytečně mnoho z opatrnosti přednésti před procesním soudem a soudce pak z obavy před výtkou kusosti řízení provádí také zbytečné důkazy. Proto se řečník vyslovuje pro připuštění novot, ovšem s jistým omezením.

Před sedmá na to jednání pro pokročilou dobu odročuje na příští den. V debatě o otázce první pak bylo debatováno v dopolední schůzi v pondělí 13. října až po probrání otázek druhé a třetí. Referent min. r. Schrotz navrhuje, aby všem resolučním třetí sekce byla předložena tato úvodní resoluce:

Nutným předpokladom sjazdových usnesení o otázkách civilne procesných je, že čl. súdnictvo bude sa nachodiť vo stave úplne normálnom. Preto nemôže sjazd opomenúť vyzvať všetkých rozhodujúcich činiteľov aj vládnych, aby mali v prvej rade o to pečovosť, aby súdnictvo z dnešného neutešeného stavu dostalo sa vo stav, ktorý je nutnou podmienkou riadneho a rýchleho súdnictva.

Návrh resoluce byl jednomyslně schválen.

K otázce první pak navrhuje ref. min. rada Schrotz tuto resoluci:

III. sjezd právníků čl. ponecháváje stranou otázku, zda zásadně se mají připustiti novoty v odvolacím řízení, dává v úvahu, jakým způsobem má se čeliti nebezpečí, kterému jsou strany vystaveny při vyloučení opožděného přednesu. Jako prostředky k tomu vedoucí pokládá zejména: 1. připuštění některých novot v odvolacím řízení; 2. připuštění dalšího přednesu po skončení jednání a po rozsudku v I. stolici vedle odvolání; 3. připuštění novot v žalobě o obnovu.

Dr. Otlyk uvádí, že těžisko sporu je ve správném zjištění skutkového stavu věci. Na Slovensku vyhledává se tento skutkový stav ve dvou instancích, což dá lepší záruku materiální správnosti rozhodnutí. V historických zemích sice druhá instance také hledá skutkový stav věci, ale hledá ho se svázanýma rukama a musí případně vycházeti vědomě ze skutkového stavu nesprávného. Doporučuje proto připuštění novot. V další debatě adv. Dr. T ä n z e r zdůrazňuje, že občan musí mít více práv vůči úřadům, než se mu jich při vyloučení novot dostává. Jde o otázku vážnosti k soudu, které neprospívá, musí-li soud případně rozhodovati na kusém podkladě. Připustnost novot je vymoženost, kterou nelze nechat padnouti. II. president nejvyššího soudu Dr. František V á ž n ý srovnává předpisy obč. soud. por. a civ. řádu soud., zejména pokud jde o řízení odvolací. Na základě svých bohatých zkušeností z oboru praxe obou zákonů dovozuje, že plného odvolání se v praxi o. s. p. velmi zneužívá a že prvá stolice se stává pouhou formalitou. Na klasickém příkladě směnečného procesu ukazuje neblahý vliv připustnosti novot a téměř neobmezeného připuštění žaloby o obnovu podle o. s. p. na hospodářský a obchodní život. Adv. Dr. Vič á n e k uznává zneužívání plného odvolání a také to, že v první stolici se případ »promrská« a teprve v druhé se spor rozvine. Přesto se však vyslovuje pro úpravu podle o. s. p., neboť má zato, že správným používáním zákona by se oběma zlům dalo čeliti. Adv. Dr. Ga ž í k přiznává zneužívání možnosti protáhnouti spor, kterou o. s. p. stranám poskytuje. Má však za to, že nelze právníckým formalismem utlačovati právo lidu a prohlašuje, že i v případě, že by se sjezd vyslovil pro zákaz novot, bude prof. Dr. Horovi a min. radovi Schrotzovi těžko prosaditi tuto zásadu též v ústavněprávních výborech Národního shromáždění. Dr. Dr b o h l a v pokládá danou otázku za životní zájem obyvatelstva. Lid je nepohotový, nedůvěřivý a nevěří ani svému advokátu. Vyloučením dalšího přednesu v druhé stolici byl by nejvíce postižen člověk chudobný, a to chudobný penězi i chudobný duchem. A takového jest nejvíce na Slovensku. Mvlná jest domněnka, že připuštění novot prospívá finančně advokátům. Řečník navrhuje, aby nova v odvolacím řízení připuštěna byla, avšak zlomyslné jich zneužití aby bylo přísnými prostředky vyloučeno. Prof. Dr. H o r a opravuje názor, vyslovený Drem Drbohlavem, že by fakta, jež prvá stolice vzala za prokázaná, byla podle c. ř. s. již nezměnitelná. Adv. Dr. G a l l a poukazuje na tu výhodu připuštění novot, že se spor nemusí pro neúplnost řízení vraceti do první stolice. Jednání bylo po celou dobu značně bouřlivé. Slova některých řečníků zanikla v hluku, který působili jejich odpůrci, nesouhlasíce s přednášenými vývody. Pro pokročilou dobu odročil předseda ve 13 hodin jednání na 15. hodinu.

Při zahájení odpoledního jednání sděluje předseda, že president Dr. Vážný se vzdal další činnosti v sekci, ježto jeho dopolední řeč byla přerušována výkřiky a celé jednání se stávalo nedůstojným vědeckého sjezdu. Adv. Dr. G a l l a prohlašuje jménem přítomných, že lituje toho, že pres. Dr. Vážný nechce se dále porad sekce účastnit. Lituje také, že přítomní se dali přílišnou advokátskou horlivostí unést a žádá předsednictvo, aby toto politování bylo p. presidentu Dru. Vážnému tlumočeno. Adv. Dr. B u l í n poukazuje na to, že zákazem novot zákon nezabíjí materiální pravdu. Rozdíl mezi c. ř. s. a o. s. p. spočívá v tom, že c. ř. s. koncentruje hledání skutkové pravdy do první stolice, kdežto v o. s. p. se spor rozvíjí teprve v druhé stolici. Absolutně dobrý není žádný z obou zákonů, ale při jich srovnání vidíme, že neprospívá justici rozvinutí sporu v druhé stolici. Řečník také poznamenává, že za své dlouholeté a bohaté praxe neměl sporu, který by byl prohrál pro vyloučení novot. Ježto výkřiky z plena se domáhají hlasování, konstatuje předseda, že jest ještě řada řečníků

přihlášena k slovu a že jest podána řada návrhů, které se musí teprve formulovati a pak náležitě probrati. Při tom upozorňuje, že nezbývá již mnoho času, ježto v 16 hodin započne závěrečná plenární schůze. Adv. Dr. Krippner navrhuje, aby řešení otázky bylo odročeno na příští sjezd. Další slova řečníkova zanikají ve všeobecném hluku, po jehož částečném utišení vysvětluje Dr. Krippner, že výsledky debaty mohou býti dostatečným vodítkem pro zákonodárce při úpravě dané otázky. Hluk na to propuká znovu a četné hlasy žádají hlasování. Předseda zjednáva klid a napomíná přítomné, aby neznemožňovali další jednání. Adv. Dr. Gažík podává návrh na konec debaty, ježto však předseda nedává o návrhu ihned hlasovati a poukazuje k nutnosti formulace podaných návrhů, žádá ho Dr. Gažík vzrušeně, aby buďto dal o podaných návrzích hlasovati nebo schůzi skončil, anebo učinil jiné opatření. Při tom nastává opět velký hluk, ve kterém zanikají slova řečníkova i předsedova.

Po chvíli nastává utišení. Předseda prohlašuje, že mu za tohoto stavu věci, zejména ze zdravotních důvodů není možno schůzi řídit. Vzdává se proto jejího dalšího řízení, jež odevzdává I. místopředsedovi, pres. Dr. Hausmannovi. Avšak i tento rovněž resignuje. Ježto pak i III. místopředseda, r. n. s. Dr. Turner resignoval a ostatní místopředsedové přítomni nebyli, byla tím schůze ukončena, aniž se stalo nějaké usnesení o první otázce.

Po odhodu předsednictva a části účastníků sekce se ujal slova Dr. Gažík a dal odhlasovati (jednomyslně), že odvolací řízení má býti upraveno podle obč. soud. por., avšak usnesení to o nebylo předsednictvem sjezdu, ani plenární schůzí uznáno (viz »Zaklúčení«). Ostatně nebyla jím ani sjezdová otázka zodpověděna. Po řeči Dr. Gažíka ujal se slova adv. Dr. Löwenbach. V meritu souhlasí s připuštěním novot. Lituje, že presidium nendrželo schůzi tak, aby z jednání vzešlo řádné usnesení, lituje však s druhé strany i nepřátelství, které u členů sekce se jeví a neparlamentárního způsobu, jakým bylo projeveno.

(Dr. Švehla, Dr. Gerlich.)

* * *

*

O t á z k a 2.: Doporučuje se rozšířiti působnost samosoudce?

Práce podali: rada nejv. soudu Václav Cícha, advokát Dr. Vl. Králík, v. s. r. Dr. Vojtěch Schwitter, advokát Dr. Hugo Tänzler, rada fin. prok. Dr. Josef Grňa.

Referent rada nejvyššího soudu Václav Cícha podává přehled námětů, obsažených v podaných pracích, jakož i v došlých připomínkách, jež podali: v. s. r. Dr. Aug. Bělohlávek, v. s. r. Antonín Kodýtek, advokát Dr. E. Ziegler a Dr. Florián Drápal. Referent uvádí souborně výtky, které se činí systému kolegiálnímu i samosoudcovskému a dovozuje, že výtky činěné senátu jsou po většině jen výtkami nedokonalého výkonu soudcovského úřadu. Referent poznamenává, že hlavní rozdíl mezi různými systémy obsazení soudu spočívá v rozdílu mezi samosoudcem u soudu okresního a samosoudcem u soudu sborového. Nedává za pravdu ani jednomu ani druhému z obou směrů, z nichž jeden žádá ponechání všech sporů v I. stolici samosoudci a jen v druhé stolici senátu, a druhý zase žádá návrat k dřívějšímu stavu dle býv. rak. c. ř. s. před novelou o soudních úlevách. Pravda jest uprostřed a proto doporučuje zachovávání nynějšího stavu.

Referát i návrh zpravodajův byly přijaty jednomyslným souhlasem. Adv. Dr. K o s t k a pak přednesl námět, že by se mohlo uvažovati o právu stran rozhodnouti se pro senát nebo samosoudce. Předseda prof. Hora formuluje nato příslušný dodatek resoluce, se kterým také referent souhlasí a je odhlasována jednomyslně tato r e s o l u c e:

Leporučuje sa podržať ústav samosúdcov u sôborových súdov prvej stolice aj za ustálených pomerov.

Nedoporučuje sa rozšíriť pôsobnosť samosúdcu prez medze teraz platných zákonov.

Doporučuje sa, aby bolo stranám v majetkoprávných sporoch, pokiaľ k ich rozhodnutiu je inakšie príslušný senát, zákonom dovolené dohodnúť sa na samosúdcovi.

(Dr. Gerlich, Dr. Švehla.)

* *

*

O t á z k a 3.: Má-li se připustiti žaloba o obnovu řízení ve sporech o rozvod, rozluku a neplatnost manželství?

Práce podali: advokát Dr. Vladimír M a n d l, rada fin. prok. Dr. J o s e f G r ň a a vr. s. r. Dr. J a r. H o r á k.

Referent min. rada Dr. J a r. V o s k a podává přehled došlých prací, jakož i připomínek v. s. r. Ant. K o d ý t k a a Dr. F l. D r á p a l a. Referent řeší v práci Dra Mandla nadhozenou otázku, zda třetí otázka sekce má býti řešena hmotněprávně či procesně a rozhoduje se pro tuto poslední eventualitu. Probírá úpravu v některých jiných státech a dovozuje, že s hlediska čistě procesuálního nutno danou otázku zodpověděti kladně. Avšak vzhledem k různým důsledkům nelze toto řešení provésti přímocně a nutno si otázku rozložit, jak to učinili ve svých pracích Dr. Grňa a Dr. Horák. Referent navrhuje, aby se doporučila obnova řízení ve sporech o rozvod, rozluku a neplatnost manželství, avšak mimo případy, kdy manžel, jehož manželství bylo rozloučeno, nebo prohlášeno neplatným, vstoupil ve svazek manželský s osobou třetí jednající bona fide. Vyloučena však budiž v takových sporech obnova v otázce trvání manželského svazku a budiž připuštěna pouze v otázce viny a útrat.

V následující debatě adv. D r. G a l l a má za to, že danou otázku lze zodpověděti velmi jednoduše a navrhuje, aby byla usnesena resoluce v tom smyslu, že se obnova doporučuje, pokud to materiálněprávní předpisy dovolují. II. předseda nejvyššího soudu Dr. V á ů n ý vysvětluje, že daná otázka byla zařazena do procesní sekce proto, že také osnova c. ř. s. ji pojala do svých ustanovení. Otázka však není ryze procesní, nýbrž zasahuje hluboce do hmotného práva občanského. Při jejím řešení nutno nejprve vzíti ohled na výsledek sporu. Neboť v případech, kdy spor skončil rozsudkem zamítajícím žalobní žádost, není důvodu, proč by žaloba o obnovu se měla vylučovati. Avšak ve sporech, které skončily prohlášením manželství za neplatné, nebo za rozloučené, jest vyloučiti z možnosti obnovy toho manžela, který mezitím na základě prvního rozsudku vstoupil v nové manželství. Naproti tomu žalobu druhého manžela jest připustiti beze všeho obme-

zení, avšak v případech, kdy jeden z manželů již vstoupil v nový sňatek budiž obnova povolena jen v otázce viny a útrat. K otázce ochrany třetího, který v dobré víře vstoupil v manželství s osobou rozloučenou, připomíná, že není nutno chrániti ho předpisy procesními, neboť ochrana patří tu do oboru práva materiálního. Adv. Dr. Krippner upozorňuje na to, že dosavadní navrhované řešení nepamatuje na případy, kdy byl výrok o rozvodu usnesením změněn v rozluku. Navrhuje proto, aby žaloba o obnovu řízení rozvodového byla vyloučena pro manžela, který navrhl rozluku a znovu vstoupil ve svazek manželský. Pres. Dr. Vážný k tomu poznamenává, že usnesení o rozluce se rovná rozsudku a že tedy podobné případy nutno řešiti podle podaných návrhů tak, jakoby místo sporu o rozvod šlo hned o rozluku. Adv. Dr. Singer poukazuje na obtíže dokazování toho, že manželství bylo uzavřeno »bona fide«. Proto se vyslovuje proti návrhu referentovu, zejména pak z toho důvodu, že nerovnost stran (té, která se znovu oženila proti druhé) by v praxi vedla k nespravedlnostem. Navrhuje, aby se doporučila obnova řízení v případech, kdy žalobě bylo vyhověno, jen v otázce viny, kdežto v otázce trvání manželského svazku aby byla vyloučena. Adv. Dr. Hradec k řeči Dr. Singera poznamenává, že tento mluvil tak, jakoby tlumočil mínění všech Slováků, avšak ve skutečnosti většina jeho mínění nesdílí a prohlašuje se pro návrh pres. Dra Vážného a referentův. Adv. Dr. Ziegler navrhuje, aby žaloba o obnovu byla v manželských věcech připuštěna zásadně jen do preklusivní lhůty šesti měsíců. Pres. Dr. Vážný se s tímto návrhem konformuje do té míry, aby se doporučila pro žaloby o obnovu v manželských věcech lhůta kratší než obvyklá, avšak bez uvedení určitého času. Dr. Hoffmann navrhuje, aby vzhledem k nepřipravenosti otázky bylo její řešení vzato z denního pořadu sjezdu, obzvláště když zasahuje do mnohých zákonů, o nichž dosud nevíme, jak budou upraveny. Předseda dává hlasovati o tomto návrhu, který jest však velkou většinou zamítnut. Rada fin. prok. Dr. Grňa má za to, že danou otázku nutno řešiti generelně bez ohledu nato, zda některý z manželů vstoupil v nový sňatek či nikoliv a navrhuje, aby po prohlášení manželství za rozloučené nebo neplatné nebyla žádná obnova řízení připuštěna. V další debatě poukázal Dr. Weiss na to, že otázku nutno řešiti s ohledem na osnovu sjednoceného c. ř. s. a Dr. Drbohlav žádal urychlení všech zákonodárných prací. Po doslovu referentově bylo pak přikročeno k hlasování. Vzhledem k velké různosti názorů přítomných a složitosti zodpovězení dané otázky přerušuje předseda schůzi na deset minut a po opětném jejím zahájení dává hlasovati o těchto otázkách:

- a) Má býti připuštěna žaloba o obnovu řízení ve sporech o rozvod manželství?: Jednomyslně **a n o**.
- b) Má býti připuštěna žaloba o obnovu řízení ve sporech o rozluku a neplatnost manželství, skončil-li spor zamítnutím žalobní žádosti?: Jednomyslně **a n o**.
- c) Vyhověno-li žalobní žádosti ve sporech o rozluku a neplatnost manželství, má býti žaloba o obnovu vůbec vyloučena v otázce trvání manželského svazku?: 79 hlasy **a n o**, 60 hlasy **n e**.
- d) Má býti v těchto případech připuštěna obnova v otázce viny?: Jednomyslně **a n o**.

President Dr. Vážný k výsledku hlasování podotýká, že nešlo o žádné prosazování určitého názoru a že proto navrhuje, aby výsledek jednání sekce, jakož i poměr hlasů při usnášení byl plenu pouze cznámen a toto ho pouze vzalo na vědomí. Tento návrh byl jednomyslným potleskem přítomných schválen.

Na základě uvedeného hlasování byla tedy usnesena tato *resoluce*:

Sjazd doporučuje, aby vo sporoch o rozvod, rozluku a neplatnosť manželstva, bola obnova pokračovania pripustená mimo prípad, kde manželstvo bolo právoplatne rozlúčené, alebo právoplatne uznané neplatným.

V prípadoch takýchto buď však obnova pokračovania pripustená, pokiaľ ide o otázku viny na rozluke.

(Dr. Gerlich, Dr. Švehla.)

Sekce IV. pro právo a řízení trestní.

Předseda: univ. prof. Dr. August Miříčka; **I. náměstek:** vicepresident v. s. v Bratislavě Dr. Viktor Štumpf; **II. náměstek:** univ. prof. Dr. Jaroslav Kallab; **III. náměstek:** advokát Dr. Milan Ivanka; **IV. náměstek:** prezident adv. komory v Brně Dr. Jan Čapek; **jednatel:** stát. zástupce v Báňské Bystrici Dr. Rupert Pintera.

O t á z k a 1. Doporučuje se změnit ustanovení platného práva o ochraně cti, jmenovitě proti útokům v tisku a jakým způsobem?

P r á c i podal: Doc. Dr. Vladimír Solnař.

Jednání zahajuje předseda Dr. Miříčka a udílí slovo hlavnímu referentovi doc. dr. Vladimíru Solnařovi. Rokováno v neděli dopoledne.

Referent dr. Solnař poukázav v úvodu, že k této otázce vedle jeho práce došly ještě obsáhlé připomínky dr. Hrabánka, syndika čs. novinářů, podotýká, že jeho referát bude založen na rozboru vlastní práce a připomínek redaktora Hrabánka. Zdůrazňuje, že jednání sjezdu spadá právě do doby, kdy provádění reformy jest v plném proudu a proto, poněvadž dosavadní úprava nevyhovuje, nutno se touto otázkou hlouběji zabývat.

Přistupuje k vytýčení rozdílů mezi svými názory a názory dr. Hrabánka, odpovídá na otázku, zdali se vůbec doporučuje změnit ustanovení platného práva o ochraně cti, jmenovitě proti útokům v tisku; jak referent, tak dr. Hrabánek jsou pro kladné odpovězení této otázky, neboť jedná se o otázku velmi aktuální, která je nedostatečně zákonodárstvím upravena, což se jeví zvláště ve vleklosti řízení, již jest označiti za podstatnou a typickou vadu řízení podle zákona č. 124/24, který pokusil se o reformu mnohých předpisů, sem spadajících. Okruh otázek, které tento zákon řeší, ohraničuje též zhruba rozsah našeho pojednání. Opozděným vyřízením se stává ochrana cti větším dílem illusorní. Dále se zabývá otázkou, kdo má trestně odpovídati za tiskový projev, při čemž zamítá řešení, aby se v tom směru učinil odkaz k obecným normám trestního práva. Plně souhlasí s Dr. Hrabánkem, že podmínky trestnosti jsou i po novele z r. 1924 příliš široké a odtud dochází k přepjetí